

فصلنامه علمی زبان پژوهی دانشگاه الزهراء (س)

سال سیزدهم، شماره ۴۱، زمستان ۱۴۰۰

نوع مقاله: پژوهشی

صفحات ۱۶۷-۱۸۸

ساختار بلاغی مقدمه در مقالات مروری انگلیسی^{*۱}

جواد زارع^۲، زهره سادات ناصری^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۹/۲۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۱/۲۸

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، بررسی ساختار بلاغی بخش مقدمه مقاله‌های مروری نظری انگلیسی چاپ شده در مجله‌های معتبر بین‌المللی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی است. به این منظور، روش تحلیلی دو مرحله‌ای مبتنی بر گام و زیرگام، با رویکرد تحلیلی کلامی پیکره‌محور از بالا به پائین به کار گرفته شد. مجموعه‌ای متشکل از ۱۰۰ مقدمه مقاله مروری نظری انگلیسی زبان چاپ شده در مجله‌های معتبر بین‌المللی انگلیسی زبان، مبنای انجام این پژوهش قرار گرفت. یافته‌های این پژوهش نشان داد که نخست، از جنبه ویژگی‌های بلاغی، مقدمه مقاله‌های مروری نظری انگلیسی با مقدمه مقاله‌های پژوهشی اندکی تفاوت دارند. دوم آنکه، این تفاوت به بهره‌گیری از سه گام زیر به همراه زیرگام‌هایشان مربوط می‌شود. این گام‌ها و زیرگام‌ها مشتمل اند بر (۱) معرفی حوزه: الف) بیان اهمیت/محوریت موضوع، ب) ارائه خلاصه یافته‌های پژوهش‌های موجود و استنباط از آن‌ها؛ (۲) معرفی شکاف مطالعاتی/پرسش پژوهش: الف) اشاره به شکاف موجود، ب) طرح پرسش؛ (۳) معرفی پژوهش حاضر: الف) بیان

^۱ شناسه دیجیتال (DOI): 10.22051/jlr.2021.34140.1958

^۲ این پژوهش، با تخصیص حمایت مالی دانشگاه کوثر بجنورد به دکتر جواد زارع، با شماره ۹۸۰۵۱۹۱۷۱۷ به انجام رسیده است.

^۳ دکتری تخصصی زبان‌شناسی کاربردی، استادیار گروه زبان‌شناسی کاربردی، هیأت علمی دانشگاه کوثر بجنورد (نویسنده مسئول) j.zare@kub.ac.ir

^۳ دکتری تخصصی زبان‌شناسی، استادیار زبان‌شناسی همگانی، هیأت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز؛

z.naseri@scu.ac.ir

اهداف پژوهش حاضر، ب) ارائه فرضیه، پ) بیان تعریف‌ها/ توضیح‌ها، ت) ارائه یافته‌ها و پیامدها، ث) بیان ساختار کلی مقاله. دامنه و فراوانی بالای این گام‌ها و شباهت آن‌ها با گام‌های مقدمه مقاله‌های پژوهشی، نمایانگر اهمیت و جامعیت آن‌ها، بدون در نظر گرفتن ویژگی‌های فردی است. از یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان برای ارائه یک مدل بلاغی پیکره‌محور و تهیه مطالب درسی مرتبط با نگارش علمی و آموزش نگارش مقالات مروری نظری بهره گرفت.

واژه‌های کلیدی: مقاله‌های مروری نظری انگلیسی، مقدمه، ساختار بلاغی

۱. مقدمه

مقاله‌های مروری از اهمیت بسزایی برخوردارند. این گونه مقالات معمولاً یک موضوع خاص را به‌طور کامل پوشش می‌دهند. یک مقاله مروری می‌تواند جایگزین چندین مقاله پژوهشی شود، چون خواننده می‌تواند به جای خواندن چندین مقاله پژوهشی فقط یک مقاله جامع مروری را مطالعه کند (Virgo, 1971). مقاله‌های مروری قابلیت استناد^۱ بالاتری نسبت به سایر مقاله‌ها دارند و سهم عمده‌ای را در ضریب تأثیر^۲ مجله‌ها به خود اختصاص می‌دهند (Gasparyan, 2010). این نوع مقالات کاربرد گسترده‌ای دارند، از جمله سازماندهی، تحلیل و ارزیابی پیشینه پژوهش‌ها برای شناسایی الگوها، روش‌ها و خلأهای موجود در آن‌ها و پیشنهاد برای زمینه‌های جدید پژوهش (Mayer, 2009). با این وجود، این نوع مقاله‌ها رایج و معمول نیستند و تعداد کمی از آن‌ها در نشریه‌های علمی به چاپ می‌رسد، به ویژه در زمینه‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی. یکی از دلایل محدودیت مقاله‌های مروری این است که نگارش چنین مقاله‌هایی مشکل و پیچیده است و پیچیدگی آن‌ها اساساً به این سبب است که ساختار کلی آن‌ها واضح و روشن نیست (Webster & Watson, 2002). دانشجویان به سبب توانایی محدودی که در نگارش دارند، بیشتر با مشکل روبه‌رو می‌شوند و بر همین اساس، آگاهی از شیوه درست نگارش برای آن‌ها الزامی است (Zare & Naseri, 2020). با این وجود، فقط یک مقاله به بررسی ساختار بلاغی چکیده مقاله‌های مروری نظری پرداخته است. با توجه به اهمیت بخش مقدمه این مقاله‌ها و اینکه تاکنون هیچ پژوهشی بر روی ساختار بلاغی مقدمه مقاله‌های مروری نظری انجام نگرفته است. این مقاله بر آن است تا این خلأ را پوشش دهد و به بررسی ساختار بلاغی بخش مقدمه مقاله‌های مروری نظری در دو حوزه‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی بپردازد.

¹ citation

² impact factor

۲. پیشینه پژوهش

سویلز (Swales, 1990) ژانر را گروهی از رویدادهای ارتباطی می‌داند که اهداف ارتباطی مشترکی دارند. تحلیل ژانر تا اندازه زیادی وابسته است به شناسایی گام^۱ به عنوان یک رویداد اجتماعی، ساختارمند و گفتمانی-ارتباطی که نقش ارتباطی یا اجتماعی خاصی را در یک گفتمان نوشتاری یا گفتاری به جای می‌آورد (Swales, 2004). گام‌ها شامل حداقل یک گزاره^۲ هستند که با یک جمله‌واره یا چند جمله‌شناسایی می‌شوند. بخش کوچک‌تری از متن که گام را تشکیل می‌دهد، زیرگام^۳ نام دارد (Santos, 1996). گام بخشی از متن است برای فهم یک کارکرد ویژه (Swales & Feak, 2009). بر پایه تعریف سویلز (Swales, 2004)، گام بخش بلاغی و گفتمانی متن است که نقش ارتباطی پیوسته در بافت نوشتاری یا گفتاری دارد. فو (Pho, 2008) معتقد است هر گام هدف ارتباطی خاص خودش را دارد که با سایر گام‌ها هدف ارتباطی کل متن را می‌سازد. گام‌ها با بخش‌های کوچک‌تری به نام زیرگام شناخته می‌شوند. پژوهش‌های مربوط به تحلیل گام هم به صورت بالا به پائین^۴ و پائین به بالا^۵ است. در رویکرد بالا به پائین، گام‌ها بر مبنای بافت متن شناسایی می‌شوند؛ در حالی که در رویکرد پائین به بالا، گام‌ها بر پایه علائم ساختاری و واژگانی تشخیص داده می‌شوند (Pho, 2008). «تفاوت گام و زیرگام در این است که تعبیر بخشی از یک متن در سطح زیرگام ظریف‌تر و خاص‌تر از سطح گام است» (Moreno & Swales, 2018, p. 40). هدف نهایی پژوهش‌ها درباره تحلیل گام کشف قاعده‌مندی متنی است که گام‌های متنوع را در ژانرهای مختلف برای اهداف آموزشی مشخص می‌نماید (Moreno & Swales, 2018).

مقاله‌هایی که در حوزه تحلیل ژانر انجام می‌شوند معمولاً به بررسی ساختار بلاغی بخش‌های مختلف مقاله‌ها می‌پردازند. مقدمه، نخستین بخش یک مقاله است و یکی از بخش‌های مهم آن به شمار می‌آید، چون توجه خواننده را جلب می‌کند. برای یک نویسنده تازه کار نوشتن این بخش بسیار دشوار است، چون در بیشتر مواقع نمی‌داند چه مواردی را باید در این بخش بگنجانند. ساختارهای بلاغی در مقدمه مقاله‌ها یکی دیگر از علت‌های پیچیدگی نگارش این بخش است. هدف مقدمه طراحی هدف پژوهش و ارتباط دادن آن با سایر بخش‌های پژوهش است. مقدمه از مبحث‌های کلی به مبحث‌های جزئی‌تر می‌پردازد (Gravetter & Forzano, 2016).

¹ move
² proposition
³ sub-move
⁴ top-down
⁵ bottom-up

پژوهش‌های درباره مقدمه‌های مقالات علمی نشان می‌دهد که سه گام در این بخش نقش اساسی دارند که مشتمل بر «معرفی حوزه^۱»، «معرفی شکاف مطالعاتی^۲» و «معرفی پژوهش حاضر» هستند (Swales, 1990, 2004). پژوهشگران بسیاری از این الگو در بررسی‌های خود روی مقدمه مقاله‌های پژوهشی بهره برده‌اند (Cortes, 2013; Mahzari, 2008; Moghaddasi & Graves, 2017; Rahimi & Farnia, 2017). البته این یافته فقط به مقاله‌های پژوهشی است و تاکنون هیچ مقاله‌ای به بررسی بخش مقدمه مقالات مروری نپرداخته‌است. تفاوت بین مقاله‌های پژوهشی و مروری در این است که مقاله‌های پژوهشی بر مبنای پژوهش‌های تجربی بر پایه گردآوری و تحلیل داده‌های خام نوشته می‌شوند، در حالی که مقاله‌های مروری به بحث و بررسی پژوهش‌های پیشین می‌پردازد. بر پایه دیدگاه هگر (Hagger, 2012)، ویژگی‌های یک مقاله مروری خوب این است که اصیل، مستدل، نظریه-محور، بحث‌برانگیز، کامل و جامع باشد و همچنین پیشنهادهایی برای پژوهش‌های نوین ارائه دهد. مقاله‌های مروری مشتمل بر سه دسته مقاله‌های مفهومی^۳ و نظری^۴، مقاله‌های نظام‌مند^۵ و مقاله‌های فرا-تحلیلی^۶ یا ترکیبی^۷ هستند (Dochy, 2006). مقاله‌های مروری مفهومی و نظری اساساً توصیفی هستند، و فاقد بخش روش پژوهش نظام‌مند از پیشینه است (Uman, 2011). در مقابل، مقاله‌های نظام‌مند دارای بخش روش هستند و پیشینه پژوهش به صورت دقیق و از پیش تعیین شده نگاشته می‌شود (Uman, 2011). در بیشتر موارد، مقاله‌های نظام‌مند دارای بخش فرا-تحلیلی هستند که ترکیب داده‌ها را از پژوهش‌های مختلف در یک مقیاس آماری یا اندازه تأثیر^۸ یکسانی برعهده دارد (Petticrew & Roberts, 2006).

همان گونه که پیش‌تر اشاره شد، تا جایی که نگارندگان جستجو کرده‌اند، به جز یک پژوهش که به وسیله نویسندگان این مقاله انجام شده، هیچ پژوهش دیگری به بررسی ساختار بلاغی مقاله‌های مروری نپرداخته‌است. زارع و ناصری (Zare & Naseri, 2021) گام‌های به کاررفته در چکیده‌های مقاله‌های مروری مفهومی را مورد بررسی قرار داده‌اند. بر پایه مشاهدات آن‌ها، نویسندگان مقاله‌های مروری مفهومی در چکیده‌های خود از گام‌های متفاوتی در مقایسه با

¹ territory

² niche

³ conceptual

⁴ theoretical

⁵ systematic

⁶ meta-analysis

⁷ synthesis

⁸ effect size

گام‌های موجود در چکیده‌های مقاله‌های پژوهشی استفاده می‌کنند. این گام‌ها شامل (۱) حوزه، (۲) مسئله، (۳) هدف، (۴) ساختار، (۵) نتیجه‌گیری هستند. گام «حوزه» گستره موضوع را روشن و پیشنهادات پژوهش‌های پیشین را به صورت خلاصه بیان می‌کند. گام «بیان مسئله» نشان‌دهنده فراوانی پژوهش‌ها و روشنگر خلأ و شکاف در این حوزه است. گام «هدف»، اهداف مقاله را بیان و حوزه مقاله را محدود می‌کند. گام «ساختار» روش‌شناسی و ساختار مقاله را بیان می‌کند. در پایان، گام «نتیجه‌گیری» دیدگاه‌ها و پیشنهادات نویسنده را بازنمایی می‌کند و ارتباط و سهم این نظرات را با پژوهش‌های پیشین بیان می‌دارد. به جز این پژوهش، سایر مقاله‌های اندک مرتبط با این حوزه، فقط به ارائه پیشنهاد و نظر درباره چگونگی نگارش این مقاله‌ها پرداخته‌اند. از این رو، انجام پژوهش و بررسی ساختار بلاغی این نوع از مقالات از اهمیت بسزایی برخوردار است.

۳. روش پژوهش

۳.۱. پیکره

۵۱۷ مقاله مروری نظری انگلیسی^۱ با بیش از ۴،۶۱۱،۰۶۷ واژه، مبنای پژوهش حاضر را تشکیل می‌دهند. این مقاله‌ها بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸ در مجله‌های علمی برجسته بین‌المللی منتشر شده‌است و در بیشتر موارد از رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی انتخاب شده‌اند، زیرا این دو رشته ارتباط تنگاتنگی با یک‌دیگر دارند. هر رشته به صورت برابر نیمی از مقاله‌ها را تشکیل می‌دهد. از آن جایی که مجله‌ها از هنجارها و شیوه‌های مختلف انتشاراتی پیروی می‌کنند، مقاله‌های موجود در این پیکره از مجله‌های گوناگونی که به وسیله ناشران مختلف بین‌المللی منتشر می‌شوند، انتخاب شده‌اند. این مجله‌ها عبارت‌اند از: بررسی سالانه زبان‌شناسی کاربردی^۲، مرور سالانه زبان‌شناسی شناختی^۳، زبان‌شناسی کاربردی^۴، مجله زبان‌شناسی استرالیا^۵، یادگیری زبان به کمک رایانه^۶، مجله «ELT»^۷، مجله بین‌المللی زبان‌شناسی پیکره‌ای^۸، مجله انگلیسی برای اهداف دانشگاهی^۹، مجله زبان‌شناسی^{۱۰}، مجله نگارش زبان دوم^{۱۱}، یادگیری زبان^{۱۲}، آموزش زبان^۱.

¹ English conceptual review articles

² Annual Review of Applied Linguistics

³ Annual Review of Cognitive Linguistics

⁴ Applied Linguistics

⁵ Australian Journal of Linguistics

⁶ Computer Assisted Language Learning

⁷ International Journal of Corpus Linguistics

⁸ Journal of English for Academic Purposes

⁹ Journal of Linguistics

¹⁰ Journal of Second Language Writing

¹¹ Language

¹² Language Learning

زبان^۱، آزمون سازی زبان^۲، «Lingua»، زبان‌شناسی^۳، «ReCALL»، سیستم^۴، فصل‌نامه «TESOL»، مرور زبان‌شناسی^۵ و زبان‌شناسی نظری^۶. هدف از انجام این کار این بود که مطمئن شویم مجموعه حاضر بیانگر نوع زبانی است که در بخش مقدمه مقالات مروری نظری انگلیسی به کار برده می‌شود.

در انتخاب مقاله‌ها، جنبه‌های مربوط به نویسندگی مانند تعداد نویسندگان هر مقاله، ملیت آن‌ها، سطح زبان انگلیسی آن‌ها و اینکه آیا انگلیسی زبان مادری آن‌هاست یا خیر، در نظر گرفته نشد. این امر عمدتاً به این سبب بود که (۱) چاپ مقاله در یک مجله انگلیسی زبان با سطح بالا به دانش و مهارت قابل قبولی از نوشتن به زبان انگلیسی نیاز دارد و (۲) مقالات مروری نظری انگلیسی بیشتر توسط سردبیران مجله درخواست می‌شوند و توسط پژوهشگران برجسته در زمینه‌های مختلف که زبان انگلیسی خوبی دارند، نوشته می‌شود. همچنین، از نظر بلاغت بین‌فرهنگی^۷، از آن جایی که نویسندگان مجله‌ها، اعضای یک جامعه گفتمانی^۸ هستند و در نوشتن مقاله‌ها به هنجارهای جامعه گفتمانی خود پایبند هستند، همه آن‌ها به عنوان یک گروه یعنی نویسندگان مقالات به زبان انگلیسی در نظر گرفته شدند، بدون توجه به اینکه انگلیسی زبان اول، دوم، یا خارجی آن‌ها بود. از مقالهای موجود در پیکره بالا که دارای بخش مقدمه جداگانه بودند، نمونه‌ای متشکل از ۱۰۰ مقدمه (۵۰ مقدمه از رشته زبان‌شناسی و ۵۰ مقدمه از رشته زبان‌شناسی کاربردی) با هدف جامعیت آن‌ها برای تجزیه و تحلیل انتخاب و با استفاده از نرم‌افزار «AntFileConverter» استانداردسازی شدند. اندازه این زیرپیکره بیش از ۴۵۰۰۰ واژه بود.

۳.۲. روش تحلیل

در این پژوهش، برای بررسی ساختار بلاغی مقدمه مقالات مروری نظری انگلیسی از یک روش تحلیلی دو مرحله‌ای، گام و زیرگام، بهره گرفتیم؛ به این صورت که گام و زیرگام‌هایی که نویسندگان برای دست‌یابی به اهداف ارتباطی خود در نوشتن مقاله بهره می‌بردند، شناسایی و بررسی شدند (Swales, 1990). با توجه به اهداف ارتباطی و تفاوت‌های زبانی آن‌ها، می‌توان از گام و زیرگام برای توصیف قاعده‌های متنی سبک‌های گوناگون متن بهره برد

¹ Language Teaching

² Language Testing

³ Linguistics

⁴ System

⁵ The Linguistic Review

⁶ Theoretical Linguistics

⁷ intercultural rhetoric

⁸ discourse community

(Connor et al., 1995).

برای شناسایی و بررسی گام و زیرگام از یک روش تحلیلی گفتمانی پیکره‌محور بالا به پائین استفاده کردیم (Zare, 2019). در روش تحلیلی-گفتمانی بالا به پائین، شناسایی گام، مبتنی بر محتوا یا نقش‌های ارتباطی واحدهای گفتمانی^۱ است، نه ویژگی‌های واژگانی یا ساختاری آن‌ها (Pho, 2008). در روش پیکره‌محور، به جای وام‌گرفتن از گام و زیرگام‌های یافت‌شده در پژوهش‌های پیشین اصل مقالات بررسی می‌شوند تا گام و زیرگام‌ها شناسایی شوند. در این پژوهش نیز، نگارندگان ۱۰۰ مقدمه انتخاب‌شده از مقاله‌های مروری نظری انگلیسی را با دقت بررسی و رمزگذاری کردند تا مشخص شود چه گام‌ها و زیرگام‌هایی پدیدار می‌شوند (Tognini-Bonelli, 2001). برای شناسایی گام و زیرگام از نرم‌افزار مکس کیو دی ای (نسخه^۲ ۲۰۱۸) نیز بهره گرفته شد. برای اطمینان از میزان پایایی بین رمزگذار^۳، مقاله‌ها به طور مستقل بررسی و رمزگذاری شد. در صورت بروز اختلاف در رمزگذاری‌ها، از یک پژوهشگر دیگر درخواست شد تا بخش مورد نظر را دوباره رمزگذاری نماید تا اختلاف از بین برود. همچنین، برای اطمینان از شناسایی دقیق گام و زیرگام، ۵۰ درصد از رمزگذاری‌ها توسط رمزگذار سوم تکرار شد. پایایی بین رمزگذار با استفاده از کاپای کوهن^۴ در نرم‌افزار تحلیل آماری اس.پی.اس.اس (ای.بی.ای.ام. ۲۴)^۵ نیز سنجش شد. مقدار کاپای کوهن برای دو تحلیل پایایی به ترتیب ۰.۸۵ و ۰.۸۰ به دست آمد.

طول یک گام ممکن است از یک پاره گفته تا یک جمله یا بند یا حتی چند بند پیاپی متفاوت باشد. با توجه به روش پیکره‌محور این پژوهش، نگارندگان از پیش، طول یا واحد رمزگذاری گام و زیرگام را تعیین نکردند. افزون بر این، با توجه به تأکید بر شناسایی گام و زیرگام براساس محتوا و کاربرد^۶ به جای شکل و ساختار، و از آن جایی که در این پژوهش، گام‌ها و زیرگام‌ها فقط براساس اهداف ارتباطی‌شان شناسایی شدند، با پیروی از مورنو و سویلز (Moreno & Swales, 2018)، صرف‌نظر از طول یا واحد گام و زیرگام، اساس شناسایی گزاره^۷ قرار داده شد.

پس از شناسایی گام‌ها و زیرگام‌ها، مرحله پسین محاسبه دامنه^۸ و فراوانی^۹ آن‌ها است. به

¹ communicative functions of discourse units

² MAXQDA 2018

³ inter-coder reliability

⁴ Cohen's kappa

⁵ IBM SPSS Statistics 24

⁶ function

⁷ proposition

⁸ range

⁹ frequency

درصدی از مقاله‌ها که دارای یک گام یا زیرگام ویژه باشند، دامنه گفته می‌شود. بنابراین، اساس دامنه، وجود یا عدم وجود یک گام یا زیرگام خاص در هر مقاله است. برای نمونه، اگر گام یا زیرگام خاصی در ۵۰ درصد از بخش مقدمه مقاله‌ها وجود داشته باشد، دامنه آن گام یا زیرگام خاص ۵۰ در نظر گرفته می‌شود. با هدف در نظر گرفتن ویژگی‌های فردی نویسندگان در نوشتن مقاله‌ها و مقررات گوناگون ناشران بین‌المللی در نگارش مقاله‌ها، برای شناسایی گام و زیرگام، نگارندگان هیچ عددی را به عنوان حداقل دامنه از پیش تعیین نکردند. فراوانی هر گام یا زیرگام مجموع تعداد بارهای تکرار آن در کل پیکره مورد بررسی است.

۴. نتایج و بحث

با بررسی ساختار بلاغی بخش مقدمه مقاله‌های مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی، سه گام شناسایی شد. این گام‌ها مشتمل اند بر (۱) معرفی حوزه، (۲) معرفی شکاف مطالعاتی / پرسش پژوهش، و (۳) معرفی پژوهش حاضر. جدول (۱)، یافته‌های محاسبه دامنه و فراوانی گام‌ها را نمایش می‌دهد. این گام‌ها با گام‌های موجود در مدل سی‌ای.آر.اس^۱ (Swales, 1990, 2004) یکسان است. با توجه به اینکه پژوهش‌های سویلز (همان) بر اساس مقاله‌های پژوهشی انجام شده، و اساس این پژوهش پیکره‌محور را مقاله‌های مروری نظری شکل داده است، این تشابه جالب توجه است. همچنین، این گام‌ها با گام‌های به کاررفته در چکیده مقالات مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی نیز همخوانی دارد (Zare & Naseri, 2021). یافته‌های این پژوهش نشان داد چکیده‌های مقالات مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی از چهار گام حوزه، مسئله، هدف، ساختار و نتیجه‌گیری تشکیل می‌شود. این همخوانی از آن جایی اهمیت پیدا می‌کند که چکیده شکل مینیاتوری مقاله است و بایستی مبحث‌های اصلی بخش‌های مختلف مقاله را در برگیرد (Swales & Feak, 2010).

جدول ۱: دامنه و فراوانی گام

گام	دامنه		پسامد	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
معرفی حوزه	۹۷	۹۷	۶۴۱	۳۹,۳۲
معرفی شکاف مطالعاتی / پرسش پژوهش	۷۲	۷۲	۲۰۶	۱۲,۶۴
معرفی پژوهش حاضر	۹۷	۹۷	۷۸۳	۴۸,۰۴

^۱ CARS

۱۰۰	۱۶۳۰	مجموع
-----	------	-------

همان گونه که جدول (۱)، نشان می دهد، همه گام ها، از جنبه دامنه، از دامنه بالایی برخوردارند. دامنه بالای گام ها نشان از حضور این گام ها در بیشتر مقاله های مروری نظری انگلیسی است. همچنین، با توجه به شباهت این گام ها با گام های یافت شده در سایر پژوهش ها، مانند کانوکسیلاپاسام (Kanoksilapatham, 2005)، اوزتورک (Ozturk, 2007)، فو (Pho, 2008)، لوی (Loi, 2010)، رویو (Rubio, 2012)، شلدون (Sheldon, 2011)، کورتس (Cortes, 2013)، و واناروک و آمنوای (Amnuai & Wannaruk, 2013)، می توان به این نکته اشاره کرد که این گام ها جامعیت دارند و بدون در نظر گرفتن ویژگی های فردی، بیشتر نویسندگان این نوع مقاله ها، از این دسته از گام ها استفاده می کنند.

آن چه در جدول (۱) روشن است، وجود گام های معرفی حوزه و معرفی پژوهش حاضر در ۹۷ درصد و بیان شکاف / پرسش پژوهش در ۷۲ درصد مقاله ها است. این امر را می توان به سبب ماهیت مقاله های مورد بررسی این مقاله دانست. با توجه به ماهیت بحث برانگیز این نوع از مقاله ها، معرفی، بحث و ارائه یافته های پژوهش های پیشین و همچنین بیان آن چه در آن ها نادیده گرفته شده، با هدف جمع بندی و معرفی موضوع مقاله بسیار مهم است. در این زمینه، فو (Pho, 2008) بر این باور است مقاله های نظری بیشتر بحث برانگیز هستند و بنابراین نویسنده ممکن است مطمئن تر و بی پروا تر سخن بگوید. همچنین، شاید بتوان وجود هر سه گام در بیشتر مقاله ها را نشانه تلاش نویسندگان برای ارتقای سطح کار علمی خود دانست. در بحث های مجله های علمی امروز، ارتقای کار علمی مهم تر از میزان ارزش آن است (Berkenkotter & Huckin, 1995). این اقدام با این دیدگاه که مقاله علمی-پژوهشی یک دستاورد اجتماعی است، همخوانی دارد (Rubio, 2012). بر این اساس، مقدمه مقاله بخشی است که در آن، نویسنده مقاله خود را به عنوان یک پژوهشگر حرفه ای به مخاطب علمی معرفی می کند (Rubio, 2012). اگر چه مقالات مورد بررسی این پژوهش همگی به وسیله شخصیت های علمی برجسته هر حوزه نوشته شده اند و شاید محل چاپ آن ها از اول مشخص شده باشد، ولی با توجه به وجود دیدگاه های متفاوت و حتی متضاد در حوزه های خاص، استفاده از گام ها را می توان به تلاش برای ارتقاء و جلب توجه بیشتر از سوی مخاطب نسبت داد.

حضور پرتکرار گام های معرفی حوزه و معرفی پژوهش حاضر در بیشتر مقاله ها با یافته های پژوهش های دیگر همسو است، از جمله می توان به آثار کانوکسیلاپاسام (Kanoksilapatham, 2005)، لوی (Loi, 2010)، رویو (Rubio, 2012)، شلدون (Sheldon, 2011)، واناروک و

آمنوای (Amnuai & Wannaruk, 2013)، و کاواسه (Kawase, 2018) اشاره نمود. فراوانی این دو گام، هم از نظر دامنه و هم از نظر فراوانی، در بخش مقدمه مقاله‌های مروری نظری و مقاله‌های پژوهشی نشان از اهمیت آن‌ها دارد.

از سوی دیگر، با توجه به جدول (۱)، وجود گام معرفی شکاف مطالعاتی/پرسش پژوهش نشان از ضروری بودن این گام در بخش مقدمه مقاله دارد، هرچند در شمار کمتری از مقاله‌ها و با فراوانی کمتر در مقایسه با دو گام دیگر دیده می‌شود. این مهم با یافته‌های دیگر پژوهش‌ها نیز همخوانی دارد، از جمله می‌توان به آثار کانوکسیلاپاثام (Kanoksilapatham, 2005)، لوی (Loi, 2010) و کاواسه (Kawase, 2018)، لیم (Lim, 2012)، مقدسی و گریوز (Moghaddasi & Graves, 2017)، و اوزتورک (Ozturk, 2007) اشاره کرد. تمایل نویسندگان مقاله‌ها این حوزه‌ها (زبان‌شناسی کاربردی، روان‌شناسی تربیتی، ریاضیات گسسته، نگارش زبان دوم) به استفاده کمتر از این گام در مقایسه با سایر گام‌ها را می‌توان به ماهیت این رشته‌ها به عنوان رشته‌های نرم^۱ که کمتر با نیازهای ملموس و واقعی دیگر رشته‌ها مثل رشته‌های فنی و مهندسی به عنوان رشته‌های سخت^۲ سروکار دارند، مرتبط دانست. این مسئله درباره پژوهش حاضر که در آن پیکره مورد مطالعه فقط متشکل از مقالات حوزه‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی است، نیز صدق می‌کند. اگرچه سامراج (Samraj, 2002) بیان می‌کند یافته‌های پژوهشی که روی مقدمه مقاله‌ها و پایان‌نامه‌ها انجام شده، به روشنی نشان می‌دهد که یکی از کارکردهای بلاغی مهم این بخش توجه پژوهش‌گزارش شده است. برخی بر این باورند که این بخش از مقاله در بعضی از رشته‌ها به روشنی علت انجام پژوهش را بیان نمی‌کند و مقاله به صورت طبیعی و منطقی در پاسخ به نوعی شکاف مطالعاتی نمایان می‌شود (Swales & Feak, 2012). همچنین، سویلز (Swales, 2004) بر این باور است که وجود نوعی درک ضمنی بین نویسنده و خواننده متخصص مقاله سبب می‌شود بیان آن‌ها در مقایسه با پایان‌نامه‌ها از صراحت کمتری برخوردار باشد.

افزون بر این، این امر را می‌توان به سبب این نکته دانست که بیشتر مجله‌های معتبر بین‌المللی مقاله‌های غیر سفارشی مروری نظری را منتشر نمی‌کنند. با توجه به اینکه سردبیر این مجله‌ها پیش‌تر از نویسنده‌ها دعوت می‌کند تا مقاله‌های مروری نظری درباره موضوع خاصی بنویسند، آن‌ها الزامی ندارند برای نشان دادن اهمیت مقاله خود. آن‌ها به حلال مقالات مشابه در پژوهش‌های پیشین اشاره کنند، زیرا در نهایت مقاله آن‌ها در مجله چاپ می‌شود. با این وجود، برخی بر این

¹ soft disciplines

² hard disciplines

باورند که گام معرفی شکاف مطالعاتی همچون لولایی است که گام‌های معرفی حوزه و معرفی پژوهش حاضر را به هم پیوند می‌زند. جدول (۲)، یافته‌های اندازه‌گیری دامنه و فراوانی زیرگام‌های مرتبط با هر گام را نمایش می‌دهد.

جدول: دامنه و فراوانی زیرگام‌های مرتبط با هر گام

گام	زیرگام	دامنه		بسامد	
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
معرفی حوزه	الف	۸۲	۸۲	۲۷۵	۱۶,۸۷
	ب	۷۵	۷۵	۳۶۶	۲۲,۴۵
معرفی شکاف مطالعاتی / پرسش پژوهش	الف	۶۰	۶۰	۱۵۹	۹,۷۶
	ب	۲۷	۲۷	۴۷	۲,۸۸
معرفی پژوهش حاضر	الف	۸۶	۸۲	۳۳۵	۲۰,۵۵
	ب	۹	۹	۲۸	۱,۷۲
مجموع	پ	۲۸	۲۸	۱۱۵	۷,۰۶
	ت	۵۴	۵۴	۱۱۰	۶,۷۵
	ث	۵۱	۵۱	۱۹۵	۱۱,۹۶
				۱۶۳۰	۱۰۰

همان‌گونه که در جدول (۲)، می‌بینید، هر گام از طریق مجموعه‌ای متمایز از زیرگام‌ها محقق شده‌است. این زیرگام‌ها در ادامه معرفی می‌شود.

(۱) معرفی حوزه: الف) بیان اهمیت / محوریت موضوع، ب) ارائه خلاصه یافته‌های پژوهش‌های موجود و استنباط از آن‌ها

(۲) معرفی شکاف مطالعاتی / پرسش پژوهش: الف) اشاره به شکاف موجود، ب) طرح پرسش

(۳) معرفی پژوهش حاضر: الف) بیان اهداف پژوهش حاضر، ب) ارائه فرضیه، پ) بیان تعریف‌ها / توضیح‌ها، ت) ارائه یافته‌ها و پیامدها، ث) بیان ساختار کلی مقاله

به طور کلی، وجود هم‌زمان گام و زیرگام نشان می‌دهد که نویسندگان چنین مقالاتی از استراتژی‌های بلاغی دیگری برای تحقق همان هدف بلاغی بهره می‌برند (Tankó, 2017).

از سوی دیگر، این گام‌ها و زیرگام‌ها از نمونه‌های مشابه آن‌ها در بخش مقدمه دیگر مقاله‌های پژوهشی تفاوت جزئی دارند، برای نمونه، می‌توان به سامراج (Samraj, 2002) اشاره کرد. این

تفاوت در واقع به این دلیل است که مقاله‌های مروری نظری مخاطبان ویژه خود را دارند و اندکی تفاوت در ساختار بلاغی آن‌ها اجتناب‌ناپذیر است. افزون بر این، پژوهش‌ها نشان می‌دهد رشته‌های مختلف از اصول و استانداردهای خاص خود در نوشتار بهره می‌برند، مانند آنچه در سامراج (Samraj, 2002)، و کاواسه (Kawase, 2018) بازنمایی شده است. در این زمینه، برخی بر این باورند که مدل سی.ای.آر.اس را نباید به عنوان یک الگوی بسته و انعطاف‌ناپذیر دید (Paltridge & Starfield, 2007). با توجه به تفاوت موجود در این مدل با یافته‌های پژوهش‌های دیگر، مانند سامراج (Samraj, 2002)، تفاوت در ساختار بلاغی مقالات امری اجتناب‌ناپذیر است. در این زمینه، سویلز (Swales, 1990) بر این باور است که مدل سی.ای.آر.اس انتظارات با احتمال بسیار بالا را نشان می‌دهد. یعنی، انتظار می‌رود ساختار بلاغی موجود در این مدل به احتمال بالا برای همه مقدمه‌ها صدق کند. در سه بخش زیر، به طور خاص هر گام به همراه زیرگام‌های مرتبط با آن با آوردن نمونه، شرح داده می‌شود.

۴. ۱. معرفی حوزه

معرفی حوزه، اولین گام و یکی از پرکاربردترین گام‌های مورد استفاده در بخش مقدمه مقالات مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی است (جدول ۱). همان‌گونه که از نام آن پیداست، هدف استفاده از این گام، معرفی حوزه مقاله است. برای این منظور، نویسنده با استفاده از جمله‌های موسوم به ادعاهای محوریت موضوع (۱) و بررسی پژوهش‌های پیشین (۲) تلاش می‌کند خواننده را ترغیب کند تا مطالعه او را به عنوان بخشی از یک حوزه مهم پژوهشی بپذیرد (Swales, 1990, 2004). به صورت کلی، می‌توان هدف از این گام را نشان دادن اهمیت موضوع دانست. این پژوهش نشان داد، این مهم با استفاده از زیرگام‌های الف) بیان اهمیت / محوریت موضوع (۱) و ب) ارائه خلاصه نتایج مطالعات موجود و استنباط از آن‌ها (۲) محقق می‌شود.

1. Foreign language education is currently experiencing rapid and significant change. (AL-70¹)
2. Reports suggest that there are relatively few state school classrooms anywhere in which most learners are developing a useable knowledge of English. (AL-36)

زیرگام بیان اهمیت / محوریت موضوع مستلزم ارائه جمله‌های کلی درباره اهمیت، ضرورت و جالب بودن موضوع پژوهش است. از سوی دیگر، زیرگام ارائه خلاصه نتایج مطالعات موجود و

^۱ به کد مقاله در پیکره اشاره دارد.

استنباط از آن‌ها، همان گونه که از نامش پیداست، مستلزم ارائه یافته‌های پژوهش‌های پیشین و نتیجه‌گیری درباره آن‌هاست. هرچند به صورت کلی، گام معرفی حوزه با گام مشابه آن در مدل سی.ای.آراس و مدل‌های دیگر پژوهش‌ها یکسان است، زیرگام‌های آن تفاوت جزئی با هم دارند که برای نمونه می‌توان به فو (Pho, 2008)، و کانوکسیلاپاثام (Kanoksilapatham, 2005) اشاره نمود. در مدل سی.ای.آراس (Swales, 2004) فقط یک زیرگام موجود است یعنی بهره‌گیری از جمله‌های کلی که به تدریج خاص می‌شوند. این در حالی است که این بررسی نشان از وجود دو زیرگام دارد. جالب توجه است که بررسی گام معرفی حوزه و زیرگام‌های آن در پژوهش حاضر نیز نشان می‌دهد که این بخش از مقاله با جمله‌های کلی شروع می‌شود و به تدریج با ارائه یافته‌های پژوهش‌های پیشین، جمله‌ها خاص‌تر می‌شوند.

همان گونه که در جدول (۲) نمایان است، هر دو زیرگام دارای دامنه بالا و جزء پربسامدترین زیرگام‌ها هستند. این یافته با نتایج دیگر تحقیقات همسوست (Sheldon 2011; Zare & Naseri, 2021). زارع و ناصری (Zare & Naseri, 2021) در بررسی چکیده مقالات مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی به دامنه و فراوانی بالای زیرگام اول و دامنه و فراوانی کم زیرگام دوم پی برد. این امر به سبب مهم بودن بیان اهمیت پژوهش است که معمولاً در زیرگام اول رخ می‌دهد و محدودیت تعداد واژه‌های چکیده سبب می‌شود نویسنده در زیرگام دوم کمتر از ارجاع به پژوهش‌های پیشین بهره برد. از سوی دیگر، فراوانی بیشتر زیرگام دوم در مقایسه با زیرگام اول با توجه به ماهیت مقاله‌های مروری نظری و وجود ارجاع‌های ویژه فراوان در این بخش این نوع مقالات است.

با توجه به قرار گرفتن این دو زیرگام در کنار یک‌دیگر، به نظر می‌رسد هدف از گام دوم یعنی بررسی پیشینه پژوهش یا ارائه نتایج پژوهش‌های پیشین در مقدمه مقالات فراتر از گزارش صرف این یافته‌ها باشد و نویسنده با ارائه این یافته‌ها اهداف بلاغی دیگری نیز در سر دارد (Loi, 2010). معمولاً بررسی پیشینه پژوهش با هدف تقویت ادعاهای پیشین انجام می‌شود (Amnuai & Wannaruk, 2013). به خاطر داشته باشیم، یکی از اهداف عمده بلاغی مقدمه، توجیه انجام پژوهش است که نویسنده در آن تلاش می‌کند نشان دهد پژوهش گزارش شده در ادامه پژوهش‌های پیشین یا با هدف پوشش دادن شکاف مطالعاتی موجود است (Swales & Feak, 2012).

۴.۲. معرفی شکاف مطالعاتی/پرسش پژوهش

معرفی شکاف مطالعاتی/پرسش پژوهش دومین گام مورد استفاده در بخش مقدمه مقاله‌های

مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی است. همان‌گونه که از نام آن پیدا است، هدف استفاده از این گام، معرفی شکاف موجود یا پرسش پژوهش است. به این منظور، نویسنده می‌کوشد محدودیت‌ها و کاستی‌های پژوهش‌های گذشته را بیان کند (Swales, 1990, 2004). بیشتر این محدودیت‌ها در نظر نگرفتن و بررسی نکردن پرسش یا مسئله‌ای است که به ذهن پژوهشگر رسیده ولی از دید سایر پژوهشگران پیشین پوشیده مانده است. بررسی حاضر نشان داد، این مهم با استفاده از زیرگام‌های الف/ اشاره به شکاف موجود (۳) و ب) طرح پرسش (۴) محقق می‌شود.

3. The exact nature of this aspectual meaning, however, remains unclear. (L-66)

4. An important issue about prosodic focus is whether and how it can be realized in a tone language. (L-54)

در زیرگام/اشاره به شکاف موجود، نویسنده معمولاً به خلأ یا شکافی که در پژوهش‌های پیشین به آن توجه نشده اشاره می‌کند. در واقع، می‌توان گفت این مهم بدون در نظر گرفتن یافته‌های پژوهش‌های پیشین غیر ممکن است. بنابراین، بیان مسئله یا شکاف مطالعاتی مستلزم آن است که این مشکل در کنار ارجاع به پژوهش‌های گذشته و پس از آن‌ها انجام شود. در واقع نویسنده مقاله می‌خواهد با استفاده از این توالی برای پژوهش حاضر تقاضا ایجاد کند (Amnuai & Wannaruk, 2013). در زیرگام طرح پرسش، نویسنده می‌کوشد یک پرسش پژوهشی درباره مسئله یا شکاف مطالعاتی موجود مطرح کند. روشن است که لازمه طرح این پرسش، اشاره به مسئله یا شکاف موجود است. در واقع می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که هدف بلاغی این گام بدون وجود هر دو زیرگام با توالی مشخص شده محقق نمی‌شود. در مقایسه، در مدل سی.ای.آر.اس (Swales, 2004) این هدف با استفاده از زیرگام‌های ضروری نشان دادن یک خلأ، افزودن به آن چه می‌دانیم و زیرگام اختیاری ارائه توجیه مثبت محقق می‌شود. زیرگام ارائه توجیه مثبت دلایل انجام پژوهش را به صورت آشکار بیان می‌کند. این در حالی است که این دو زیرگام به صورت ضمنی ضرورت انجام پژوهش حاضر را آشکار می‌کند. در مطالعه‌ای دیگر، چهار روش برای اشاره به خلأ در پژوهش‌های پیشین پیدا شد، از جمله، اشاره به عدم وجود پژوهش‌ها با موضوع خاص، تأکید بر عدم وجود پژوهش‌های کافی در یک زمینه خاص، اشاره به محدودیت‌های پژوهش‌های پیشین و معایر خواندن یافته‌های پژوهش‌های پیشین (Lim, 2012).

با توجه به جدول (۲)، دامنه و فراوانی زیرگام/اشاره به شکاف موجود بسیار بالاتر از دامنه و فراوانی زیرگام طرح پرسش است. این نتیجه با یافته‌های لوی (Loi, 2010) و شهزاد (Shehzad, 2008) در بررسی مقدمه مقاله‌ها همسو است. این امر نشان از اهمیت این زیرگام

دارد. این در حالی است که طرح پرسش را می توان به شکلی دیگر همچون جمله هایی که اهداف پژوهش را بیان می کند نیز محقق نمود. دامنه و فراوانی بسیار بالای زیرگام بیان اهداف پژوهش حاضر از گام معرفی پژوهش حاضر خود این مهم را تأیید می کند.

در واقع، هدف از گام بیان شکاف مطالعاتی/ پرسش پژوهش این است که آنچه پیش تر انجام شده را به یافته های پژوهش حاضر، مرتبط سازد (Sheldon, 2011). قرار گرفتن این گام در بین دو گام دیگر یعنی معرفی حوزه و معرفی پژوهش حاضر خود نویددهنده این موضوع است.

۴.۳. معرفی پژوهش حاضر

معرفی پژوهش حاضر سومین و پرکاربردترین گام مورد استفاده در بخش مقدمه مقاله های مروری نظری انگلیسی رشته های زبان شناسی و زبان شناسی کاربردی از جنبه دامنه و فراوانی است (جدول ۱). همان گونه که از نام آن پیدا است، هدف استفاده از این گام، معرفی پژوهش حاضر است. برای این منظور، نویسنده بایستی هدف(های) انجام پژوهش یا شمول موضوعی مطالعه را مشخص کند. البته، پژوهش حاضر نشان داد انجام این مهم بسیار فراتر از معرفی هدف(های) پژوهش است. یافته ها نشان داد معرفی پژوهش حاضر مستلزم الف) بیان اهداف پژوهش حاضر (۵)، ب) ارائه فرضیه (۶)، پ) بیان تعاریف/ توضیحات (۷)، ت) ارائه یافته ها و پیامدها (۸)، ث) بیان ساختار کلی مقاله (۹) است.

5. In this paper, I intend to clarify the concept of authenticity from a language learning perspective (AL-85)
6. I propose that aspectual particles are of two types: One type (away2, down, off, out, over, through, up) is marked for scalarity and this markedness cannot be removed. (L-18)
7. The Vocabulary Levels Test measures the extent to which the form-meaning connection (the extent to which test takers can link L2 form to meaning) is known for sets of words at different word. (AL-87)
8. Of interest to practitioners, we also suggest how these tools can be used to help prepare students. (AL-15)
9. The article begins with a short introduction to the notion of narrow syntax and the faculty of language. (L-65)

در زیرگام بیان اهداف پژوهش حاضر، نویسنده به شرح اهداف پژوهش حاضر می پردازد که لازمه آن مشخص کردن اندازه و مرز موضوعی مقاله است. سپس، در زیرگام ارائه فرضیه، فرضیه یا نظریه خود را مطرح می کند که در ادامه با بیان تعاریف و توضیحات مرتبط در زیرگام بیان تعاریف/ توضیحات کامل می شود. پس از آن، یافته ها و پیامدهای مقاله خود را در زیرگام ارائه یافته ها و پیامدها تشریح می کند. در پایان، نویسنده با بیان ساختار کلی مقاله به بخش مقدمه پایان

می‌دهد. در مقایسه، در مدل سی.ای.آر.اس (Swales, 2004)، معرفی پژوهش حاضر نیازمند بهره‌گیری از گام ضروری معرفی پژوهش حاضر به صورت توصیفی و هدفمند، سه گام اختیاری ارائه پرسش‌های پژوهش یا فرضیه‌ها، تعاریف و توضیحات، و معرفی خلاصه روش‌ها، و نیز سه گام محتمل در برخی از رشته‌ها شامل اعلام نتایج عمده، بیان ارزش پژوهش حاضر، و بیان طرح کلی مقاله است. با توجه به جدول (۲)، بیان اهداف پژوهش حاضر، ارائه یافته‌ها و پیامدها، بیان ساختار کلی مقاله، بیان تعاریف/ توضیحات و ارائه فرضیه به ترتیب بیشترین تا کمترین دامنه را داشتند. از سوی دیگر، بیان اهداف پژوهش حاضر، بیان ساختار کلی مقاله، بیان تعاریف/ توضیحات، ارائه یافته‌ها و پیامدها و ارائه فرضیه به ترتیب بیشترین تا کمترین فراوانی را داشتند. دامنه و فراوانی بسیار بالاتر زیرگام اول در مقایسه با سایر زیرگام‌های این گام، با یافته‌های پژوهش‌های دیگر، از جمله لوی (Loi, 2010)، لیم (Lim, 2012)، واناروک و آمنوای (Amnuai & Wannaruk, 2013)، و کاواسه (Kawase, 2018) همسو است. البته ترتیب زیرگام‌های دیگر از جنبه دامنه و فراوانی در دیگر پژوهش‌ها متفاوت است، برای نمونه واناروک و آمنوای (Amnuai & Wannaruk, 2013). برای نمونه، ارائه فرضیات به عنوان دومین زیرگام پرتکرار مشاهده شد (Amnuai & Wannaruk, 2013). البته، کاواسه (Kawase, 2018) در پژوهش خود هیچ نمونه‌ای از این ترکیب یافت نکرد. وجود گام ساختار در چکیده مقاله‌های مروری نظری انگلیسی (Zare & Naseri, 2021) با زیرگام بیان ساختار کلی مقاله در این مقاله همخوانی دارد. دلیل آن این است که ساختار کلی مقاله‌ها مروری مشخص نیست و نویسندگان این مقاله‌ها از قبل خوانندگان خود را درباره ساختار محتوایی مقاله آگاه می‌کنند. با توجه به اینکه مقدمه بخش ابتدایی مقاله است، این استدلال برای پژوهش حاضر نیز صدق می‌کند.

روی هم رفته، وجود زیرگام‌های تا اندازه‌ای ویژه در بخش مقدمه مقاله‌های مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی با دامنه و فراوانی متفاوت در مقایسه با دیگر پژوهش‌ها را می‌توان به نوع مقاله‌های مورد بررسی در این مقاله که همگی مروری نظری هستند نسبت داد. همان گونه که پیش‌تر نیز اشاره شد، نگارش این گونه مقاله‌ها، با توجه به ماهیت ویژه آن‌ها، اهداف ویژه‌ای را دنبال می‌کند. البته، این نکته را باید یادآور شد که تفاوت جزئی که در ساختار بلاغی این نوع از مقاله‌ها دنبال می‌شود را می‌توان به خود نویسنده‌ها نیز مرتبط کرد. معمولاً نویسندگان مقاله‌های مروری نظری منتشر شده در مجله‌های معتبر بین‌المللی تازه کار نیستند و برای چاپ و انتشار این مقاله‌ها نیازی به رقابت ندارند. بنابراین، در آماده کردن این مقاله‌ها ممکن است به ساختار بلاغی ویژه‌ای پایبند نباشند. اگرچه همان گونه که پیش‌تر اشاره شد، این مقاله‌ها از قبل

توسط مجله درخواست می‌شوند. این به معنا است که نویسندگان چنین مقالاتی لازم نیست استانداردهای موردانتظار را در نوشتن مقاله‌ها دنبال کنند. تفاوت‌ها را هر چند اندک می‌توان مرتبط به رشته نیز دانست. حوزه مقاله یکی از عواملی است که به همراه عواملی همچون اختصار، کامل بودن، دقت، تراکم، وضوح و محتوا بر ساختار آن تأثیر می‌گذارد (Cross & Oppenheim, 2006).

۵. نتیجه‌گیری

هدف انجام این پژوهش بررسی ساختار بلاغی بخش مقدمه مقاله‌های مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی بود. با توجه به محدودیت‌های انجام پژوهش از جمله تعداد تا اندازه‌ای اندک مقاله‌های مورد بررسی و ماهیت غیرعینی^۱ رمزگذاری گام‌ها و زیرگام‌ها، از هر گونه نتیجه‌گیری کلی بایستی پرهیز کرد. با این وجود، مشاهدات بررسی گفتنی و چشمگیر است.

نخست اینکه، مقدمه مقالات مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی از ساختار بلاغی تا اندازه‌ای مشابه با مقاله‌های پژوهشی برخوردارند. این ساختار بلاغی مجموعه‌ای از گام‌هاست که با گام‌های یافت‌شده در بخش مقدمه مقاله‌های پژوهشی در پژوهش‌های پیشین یکسان است. این مجموعه عبارت است از: (۱) معرفی حوزه، (۲) بیان شکاف مطالعاتی/پرسش پژوهش و (۳) معرفی پژوهش حاضر. دامنه و فراوانی بالای این گام‌ها و شباهت آن‌ها با گام‌های مقدمه مقاله‌های پژوهشی نشان از اهمیت و جامعیت آن‌ها فارغ از ویژگی‌های فردی دارد. سوم، دامنه و فراوانی بالای این گام‌ها به ماهیت بحث برانگیز مقدمه این مقاله‌ها و نیز دیدگاه نگارش علمی به عنوان یک دستاورد اجتماعی و تلاش نویسنده برای ارتقای سطح علمی کار خود اشاره دارد. چهارم، دامنه و فراوانی نسبتاً کمتر بیان شکاف مطالعاتی/پرسش پژوهش به ماهیت رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی به عنوان رشته‌های نرم مرتبط است که کمتر با نیازهای ملموس و واقعی سر و کار دارند. پنجم، هر گام از مجموعه‌ای از زیرگام‌های ویژه خود تشکیل می‌شود که به ساختار سلسله‌مراتبی این بخش از مقاله‌های مروری نظری انگلیسی رشته‌های زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی اشاره دارد. ششم، این زیرگام‌ها با همتای خود در مقالات پژوهشی اندکی تفاوت دارند که به سبب مخاطبان خاص مقالات مروری نظری و نیز اصول و استانداردهای ویژه نوشتاری رشته‌ها است. هفتم، معرفی حوزه با جمله‌های کلی شروع شده و به تدریج با ارائه یافته‌های پژوهش‌های پیشین با جمله‌های خاص پایان می‌یابد. هشتم، هدف

¹ subjective

از قرار گرفتن زیرگام‌های مرتبط با معرفی حوزه در کنار یک‌دیگر توجیه انجام پژوهش است. نهم، دامنه و فراوانی پائین زیرگام طرح پرسش در مقایسه با زیرگام/ اشاره به شکاف موجود نشان از این مهم دارد که هدف این زیرگام را می‌توان به شکلی دیگر همچون جمله‌های اهداف پژوهش که از دامنه و فراوانی بسیار بالایی برخوردارند، محقق نمود. دهم، هدف از قرار گرفتن گام بیان شکاف مطالعاتی/ پرسش پژوهش در بین دو گام دیگر یعنی معرفی حوزه و معرفی پژوهش حاضر این است که آنچه پیش‌تر انجام شده را به آنچه پژوهش حاضر گزارش می‌دهد، مرتبط سازد. در نهایت، یافته‌ها نشان داد معرفی پژوهش حاضر بسیار فراتر از معرفی هدف(های) پژوهش است و مستلزم بیان اهداف پژوهش حاضر، ارائه فرضیه، بیان تعاریف/ توضیحات، ارائه یافته‌ها و پیامدها و بیان ساختار کلی مقاله است.

ساختار بلاغی نامشخص که در نتیجه نبود مطالعات کافی درباره ساختار بلاغی مقالات مروری نظری است، نگارش این مقاله‌ها را بیش از پیش دشوار می‌کند. بنابراین، یافته‌های پژوهش حاضر، هرچند با در نظر گرفتن محدودیت‌های پژوهش قطعی نیست، می‌تواند مفید باشد. از جنبه نظری، از یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان برای ارائه یک مدل بلاغی پیکره‌محور برای مقالات مروری نظری استفاده کرد. از جنبه کاربردی نیز می‌توان از یافته‌های مقاله حاضر برای تهیه مطالب درسی مرتبط با نگارش علمی و آموزش آن به کسانی که دانش کافی انگلیسی ندارند یا حتی افرادی که از دانش بالای انگلیسی برخوردارند اما در نگارش مقاله‌های مروری نظری مشکل دارند، بهره گرفت.

به همین منظور، از پژوهشگران این حوزه درخواست می‌شود با در نظر گرفتن محدودیت‌های این پژوهش، با انجام پژوهش‌های بیشتر درباره ساختار بلاغی مقاله‌های مروری نظری سایر رشته‌ها به ارائه تصویری جامع و شفاف از ساختار بلاغی این نوع از مقاله‌ها کمک کنند.

فهرست منابع

زارع، جواد (۱۳۹۸). «دسته‌بندی و بررسی عبارات نشانگر اهمیت مطلب بر اساس نقش کلامی و موقعیت قرارگیری در ارائه‌های علمی فارسی». *زبان پژوهی*. سال ۱۱. شماره ۳۲. صص ۲۳۱-۲۵۲.

References

- Amnuai, W., & Wannaruk, A. (2013). Move analysis if the conclusion sections of research articles published in international and Thai journals. *The Southeast Asian Journal of English Language Studies*, 19(2), 53-63.
- Berkenkotter, C., & Huckin, T. N. (1995). *Genre knowledge in disciplinary communication: Cognition /Culture /Power*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

- Connor, U., Davis, K., & De Rycker, T. (1995). Correctness and clarity in applying for overseas jobs: a cross-cultural analysis of U.S. and Flemish applications. *Text, 15*(4), 457-475.
- Cortes, V. (2013). The purpose of this study is to: Connecting lexical bundles and moves in research article introductions. *Journal of English for Academic Purposes, 12*(1), 33-43.
- Cross, C., & Oppenheim, C. (2006). A genre analysis of scientific abstracts. *Journal of Documentation, 62*(4), 428-446. <https://doi.org/10.1108/00220410610700953>
- Dochy, F. (2006). A guide for writing scholarly articles or reviews for the educational research review. *Educational Research Review, 4*(1-2), 1-21.
- Gasparyan, A. Y. (2010). Thoughts on impact factors and editing of medical journals. *Inflamm Allergy Drug Targets, 9*, 2-5. <https://doi.org/10.2174/187152810791292908>.
- Gravetter, F. J., & Forzano, L. B. (2016). *Research methods for the behavioral sciences* (6th ed). Boston, Massachusetts, United States: Cengage Learning.
- Hagger, M. S. (2012). What makes a 'good' review article? Some reflections and recommendations. *Health Psychology Review, 6*(2), 141-146.
- Kanoksilapatham, B. (2005). Rhetorical structure of biochemistry research articles. *English for Specific Purposes, 24*(3), 269-292. doi:10.1016/j.esp.2004.08.003
- Kawase, T. (2018). Rhetorical structure of the introductions of applied linguistics PhD Dissertation. *Journal of English for Academic Purposes, 31*, 18-27
- Lim, J. M. H. (2012). How do writers establish research niches? A genre-based investigation into management researchers' rhetorical steps and linguistic mechanisms. *Journal of English for Academic Purposes, 11*(3), 229-245
- Loi, C.K. (2010). Research article introductions in Chinese and English: A comparative genre-based study. *Journal of English for Academic Purposes, 9*(4), 267-279
- Mahzari, A. (2008). A contrastive study of the introduction section genre of English and Persian medical research articles. *Iranian Journal of Language Studies, 1*(3), 373-384.
- Mayer, P. (2009). Guidelines for writing a Review Article. *Zurich-Basel Plant Science Center*. Retrieved from <http://www.plantscience.ethz.ch/education/Masters/courses/Scientific_Writing>.
- Moghaddasi, Sh., & Graves, H.A.B. (2017). "Since Hadwiger's conjection is still open": Establishing a niche for research in discrete mathematics research article introductions. *English for Specific Purposes, 45*, 69-85
- Moreno, A. I., & Swales, J. M. (2018). Strengthening move analysis methodology towards bridging the function-form gap. *English for Specific Purposes, 50*(1), 40-63. <https://doi.org/10.1016/j.esp.2017.11.006>
- Ozturk, I. (2007). The textual organization of research article introductions in applied linguistics: Variability within a single discipline. *English for Specific Purposes, 26*, 25-38
- Paltridge, B., & Starfield, S. (2007). *Thesis and dissertation writing in a second language: A handbook for supervisors*. UK: Routledge.
- Petticrew, M., & Roberts H. (2006). *Systematic reviews in the social sciences: A practical guide*. Hoboken: Blackwell Publishing.
- Pho, P. D. (2008). Research article abstracts in applied linguistics and educational technology: A study of linguistic realizations of a study of rhetorical structure

- and authorial stance. *Discourse Studies*, 10(2), 231-250.
- Rahimi, S., & Farnia, M. (2017). Comparative generic analysis of introductions of English and Persian dentistry research articles. *Research in English Language Pedagogy*, 5(1), 27-40.
- Rubio, M. M. (2012). A pragmatic approach to the macro-structure and metadiscourse features of research article introductions in the field of Agricultural Sciences. *English for Specific Purposes*, 30(4), 258-271
- Samraj, B. (2002). Introductions in research articles: Variation across disciplines. *English for Specific Purposes*, 21, 1-17.
- Santos, M. B. (1996). The textual organization of research paper abstracts in applied linguistics. *Text*, 16(4), 481-499. <https://doi.org/10.1515/text.1.1996.16.4.481>
- Shehzad, W. (2008). Move two: Establishing a niche. *Ibérica*, 15, 25-50.
- Sheldon, E. (2011). Rhetorical differences in RA introductions written by English L1 and L2 and Castilian Spanish L1 writers. *Journal of English for Academic Purposes*, 10, 238-251.
- Swales, J. M. (1990). *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Swales, J. M. (2004). *Research genres: Explorations and applications*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Swales, J. M., & Feak, C. B. (2009). *Abstracts and the writing of abstracts*. Michigan: University of Michigan Press.
- Swales, J. M., & Feak, C. B. (2010). From text to task: Putting research on abstracts to work. In M. F. Ruiz-Garrido, J. C. Palmer-Silveira, & I. Fortanet Gómez (Eds.), *English for professional and academic purposes* (pp. 167-180). Amsterdam: Rodopi.
- Swales, J. M., & Feak, C. B. (2012). *Academic writing for graduate students, 3rd edition: essential skills and tasks*. Michigan: Michigan: University of Michigan Press.
- Tankó, G. (2017). Literary research article abstracts: An analysis of rhetorical moves and their linguistic realizations. *Journal of English for Academic Purposes*, 27(1), 42-55. <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2017.04.003>
- Tognini-Bonelli, E. (2001). *Corpus linguistics at work*. Amsterdam: John Benjamins.
- Uman, L. S. (2011). *Journal of the Canadian Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 20(1), 57-59.
- Virgo, J. A. (1971). The review article: Its characteristics and problems. *The Library Quarterly*, 41(4), 275-291.
- Webster, J., & Watson, R. T. (2002). Analyzing the past to prepare for the future: Writing a literature review. *MIS Quarterly*, 26(2), xiii-xxiii.
- Zare, J. (2019). An investigation and classification of importance highlighting expressions based on discourse function and positioning. *Zabanpazhuhi*, 11 (32), 231-252. [doi:10.22051/JLR.2018.18087.1456](https://doi.org/10.22051/JLR.2018.18087.1456) [In Persian].
- Zare, J., & Naseri, Z. (2020). Lexical bundles in English review articles. *Iranian Journal of English for Academic Purposes*, 9(1), 41-56.
- Zare, J., & Naseri, Z. (2021). Communicative moves in English conceptual review article abstracts: A genre-based corpus-driven discourse analytic approach. *Language Related Research*, 12(1), 1-30.

